

**Силабус курсу
«Основи туризмознавства»**

Освітній ступінь: Перший (бакалаврський)
Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
Спеціальність: 242 Туризм і рекреація
1015 Travel, tourism and leisure
Освітньо-професійна програма: Туризм
Кількість кредитів: 5
Рік підготовки: 1
Компонент освітньої програми: Обов'язковий
Мова викладання: Українська

Керівник курсу

к.і.н. Кашка М.Ю., доцент кафедри туризму.
mariia.kashka@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни «Основи туризмознавства» є формування у майбутніх фахівців у сфері туризму необхідних знань з теорії туризмознавства та практичних навичок з організації туристичної діяльності.

Головним завданням вивчення навчальної дисципліни «Основи туризмознавства» є ознайомлення студентів з основними поняттями та дефініціями туризму, з його історією та сучасним станом розвитку туристичного господарства, умовами діяльності туристичних підприємств, а також сформувати глибокі знання та практичні навички, необхідні для організації туристичної діяльності, створення та організація роботи туристичного підприємства (туристичного оператора, туристичного агентства).

Предметом дисципліни «Основи туризмознавства» є процес розвитку туризму як соціального та економічного явища.

Навчальний контент

Тема 1. Туризм як суспільне явище. Роль та місце туризму в сучасному суспільстві. Соціально-економічні проблеми розвитку туризму в суспільстві. Основні поняття та визначення в туризмі. Турист. Туризм. Туристична діяльність. Туристична інфраструктура. Туристична індустрія. Туристичні ресурси. Суб'єкт туристичної діяльності. Функції туризму. Умови розвитку туризму. Фактори розвитку туризму. Ресурси туризму. Види ресурсів та їх цінність.

Тема 2. Історичні аспекти розвитку туризму. Періодизація історії туризму. Подорожі та мандрівки в епоху стародавнього світу. Подорожі епохи середньовіччя. Подорожі й туризм у XVII-XVIII ст. Сучасний світовий туризм. Друга половина XX ст. – сучасний етап історії світового туризму. Історія туризму в Україні. Український туризм у XIX – першій половині XX ст. Туризм в Україні в 70-80-ті роки XX ст. Туризм в Україні на сучасному етапі.

Тема 3. Туризм як вид економічної діяльності. Економіка туризму. Туризм як сфера господарської діяльності. Фактори впливу на розвиток туризму. Класифікація туризму за видами та формами. Поняття туристичної послуги, її соціально-економічна характеристика. Сегменти сфери туристичних послуг. Значення сфери послуг та її складової частини – туризму в структурі народного господарства країни. Соціально-економічне значення сфери

послуг. Специфіка виробництва та постачання послуг. Мотивація та потреби споживачів (туристів). Попит на туристичні послуги та специфіка його формування. Мотивація подорожей. Попит на міжнародному туристичному ринку. Споживчі вимоги до якості туристичних послуг.

Тема 4. Індустрія туризму та її структура. Загальна характеристика суб'єктів туристичної індустрії. Туристичні агенти та туристичні оператори. Формування системи гостинності. Готелі, аналогічні засоби розміщення та їх класифікація. Ресторани, заклади харчування. Наземний, водний, авіаційний транспорт. Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок. Інші характерні для туризму види діяльності.

Тема 5. Турпродукт: загальна термінологія та сутність. Туристичний продукт. Тур як специфічний продукт туристичного ринку. Складові туристичного продукту. Схема формування турпродукту. Класифікація турів. Специфічні особливості туристичного продукту як товару.

Тема 6. Ринок туристичних послуг. Ринок. Суб'єкти туристичного ринку. Споживачі й виробники туристичних послуг. Механізм функціонування туристичного ринку. Сегментація ринку туристичних послуг. Структурованість туристичного ринку. Комунікаційна система на ринку туристичних послуг.

Тема 7. Основи організації туристичного процесу. Туристичний процес. Організація туристичного процесу. Організація транспортного обслуговування в туризмі. Організація послуг гостинності в туризмі. Організація екскурсійної діяльності. Самоорганізація.

Тема 8. Характеристика господарської діяльності у сфері туризму. Основні економічні агенти туристичної господарської діяльності. Схема взаємодії суб'єктів туристичного ринку. Виробничо-обслуговуюча діяльність туристичного підприємства. Діяльність туристичного підприємства з організації обслуговування туристів.

Тема 9. Система показників розвитку туризму. Міжнародні, регіональні та національні показники розвитку туризму. Статистика туризму: методологія розрахунків та показники розвитку міжнародного туризму. Сталий розвиток туризму та дестинацій. Рекомендації UNWTO з метрологічної структури туризму. Проблеми обліку туристських витрат та розрахунків. Мультиплікативний ефект в туризмі. Основні показники, які включені в статистику туризму.

Тема 10. Законодавче регулювання туристичної діяльності. Державне регулювання туристичної діяльності. Організаційно-правовий механізм регулювання туристичної діяльності. Законодавство. Закон України «Про туризм»: положення, статті, регулювання; зміни до Закону. Економічний механізм регулювання. Економічне значення туризму та його внесок в державний та місцевий бюджети. Податкові державні та місцеві пільги щодо розбудови туристичної інфраструктури.

Тема 11. Ліцензування туристичної діяльності та сертифікація туристичних послуг. Ліцензування. Ліцензування в туризмі. Види туристичної діяльності, що підлягають ліцензуванню. Ліцензійні умови. Правила виконання ліцензійних умов. Сертифікація та стандартизація складових індустрії туризму (за видами туристичних підприємств, за складовими туристської сфери). Порядок надання туристичних послуг. Ліцензування та

сертифікація транспортних перевезень. Сертифікація закладів готельного господарства та ресторанного бізнесу. Державні стандарти та правила сертифікації засобів розміщення.

Тема 12. Формування міжнародної туристичної політики. Туристична політика. Міжнародне туристичне співробітництво. Світова туристична політика та роль міжнародних організацій в її формуванні, регулюванні. Всесвітня туристична організація: структура, роль та значення у формуванні міжнародних туристичних обмінів. Комітети та комісії ВТО: їх функції, завдання. Світові туристичні регіони. Формування міжнародних контактів та міжнародної туристичної політики. Міжнародні організації: загальні, спеціальні, регіональні та інші. Інтеграційні та глобалізаційні процеси в туризмі. Міжнародна інтеграція в туризмі. Формування та роль транснаціональних корпорацій у сфері туризму

Тема 13. Туристична політика України на сучасному етапі Структура управління туристичною сферою в Україні. Установи та організації управління туризмом в Україні. Недержавні громадські організації та їх місце в регулюванні та розвитку туристичної сфери. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Україні. Показники, які характеризують стан туристичного ринку. Державні, національні програми розвитку основних туристичних дестинацій. Законодавчі та підзаконні акти розвитку окремих туристичних дестинацій. Державна програма розвитку туризму. Програми розвитку окремих видів туризму. Місцеві та регіональні туристичні програми та концепції.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
Інтегральна	Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
ЗК 01	ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК06	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК09	Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
СК 1	Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
СК 5	Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
СК 8	Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.
СК14	Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних

	проблем у професійній практиці.
СК 20	Здатність оцінювати регіональні туристичні ресурси та використовувати їх у процесі популяризації національного туристичного продукту
ПРН02	Знати та вміти визначати зміст базових понять з туризмознавства, організації туристичного обслуговування, а також світоглядних та суміжних наук, що дозволяє підвищити рівень уніфікації термінологічного апарату та відповідно якість адміністративно-управлінських процесів в сфері туристичного обслуговування.
ПРН09	Володіти базовими знаннями організації процесу обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій. Знати основні вимоги щодо дотримання стандартів якості і норм безпеки в сфері туризму.
ПРН10	Розуміти фази життєвого циклу підприємства туристичної сфери. Вміння використовувати системний підхід для виділення окремих сфер діяльності в туристичному бізнесі (адміністративно-управлінської, соціально-психологічної, економічної та техніко-технологічної).
ПРН18	Вміти адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях на підприємствах туристичного бізнесу.
ПРН20	Вміти виявляти проблемні ситуації в діяльності підприємств сфери туризму і пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПРН23	Знати класифікацію туристично-рекреаційних ресурсів та володіти сучасними підходами до їх оцінки на регіональному рівні.

Літературні джерела

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. – Харків: Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
3. Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. 161 с.
4. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
5. Забалдіна Ю.Б. Маркетинг туристичного підприємства: Навчальний посібник. – К. Вид-во ФПУ, 2002. – 196 с.

6. Игнатенко Н.Г., Руденко В.П. Природно-ресурсный потенциал территории.- Львов: изд. ЛГУ Вища школа,1986.-161с.
7. Історико-культурна спадщина України. – К. Вид-во ФПУ, 1998. – 400 с.
8. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. / В. Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.
9. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – К.: Альтерпрес, 2002.-436с.
10. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упор. М.І. Камлик. – К.: Атіка, 2004. – 464 с.
11. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Покоłodна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.:ХНАМГ, 2008. – 541 с.
12. Пересічний О. В. Готельно-ресторанний бізнес, стан та перспективи розвитку. / О. В. Пересічний. – К.: Знання . – 2007. – 430 с.
13. Писаревський І. М. Планування та організація туристських маршрутів: Підручник / І. М. Писаревський, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськгоспва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 304 с.
14. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навчальний посібник. – К.: «Рокор», 2001. – 200 с.
15. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / Т. Г. Сокол. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.
16. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
17. Тонкошкур М. В. Туристське країнознавство: Підручник / М. В. Тонкошкур, . М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова; Харк. нац. акад. міськ госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 475 с.
18. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку. - Тернопіль, "Тернограф". - 2008 - 976 с.
19. Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.
20. Тягунова Н.М. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитномодульний курс: навч. посібник. / Н.М. Тягунова. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 130 с.
21. Федорченко В.Х. Туристський словник-довідник: навч. посіб. / В.Х. Федорченко, І.М. Мініч. – К.: Дніпро, 2000. – 54 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедаїнів та перескладання: Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Оцінювання

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Модульна контрольна робота	Сума
7	7	7	7	7	7	8	50	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

T8	T9	T10	T11	T12	T13	Модульна контрольна робота	Сума
8	8	8	8	9	9	50	100

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Усне опитування, тести, завдання, доповідь з презентацією	30
Захист індивідуального проекту	20
Підсумковий контроль (модульна контрольна робота)	50

До силабусу додаються навчально-методичні матеріали з дисципліни, що знаходяться у відповідному контенті на системі електронного навчання Moodle